

Program konferencji "Współtworzenie kultury czytelnicznej z odbiorcami o szczególnych potrzebach", 10 października 2024 r.

Biblioteka Główna, ul. Słowackiego 8

8.30 – 10.00 Rejestracja

Panel 1 – prowadzenie: Jarosław Jarry Jaworski

10.00 – 10.30 rozpoczęcie konferencji

10.30 – 11.00 Biblioteka dostępna. 40 lat dobrych praktyk Ośrodka Czytelnictwa Chorych i Niepełnosprawnych – Arleta Tuleya, kierowniczka OCCiN

11.00 – 11.30 Działalność Ośrodka Czytelnictwa Chorych i Niepełnosprawnych WBP-KK w Toruniu na tle współczesnych nurtów bibliotekarstwa – dr hab. Małgorzata Fedorowicz-Kruszewska, prof. UMK

Biblioteki są zanurzone w otoczeniu społecznym i reagują na zmiany w nim zachodzące. Ośrodek Czytelnictwa Chorych i Niepełnosprawnych Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej - Książnicy Kopernikańskiej w Toruniu jest tego dowodem. Działalność biblioteki można osadzić we współczesnych nurtach teorii i praktyki bibliotekarstwa odnoszących się do koncepcji zrównoważonego rozwoju, odporności społeczności czy trzeciego miejsca. W takim kontekście zostanie zaprezentowana działalność OCCiN WBP-KK.

Małgorzata Fedorowicz-Kruszewska jest doktorem habilitowanym nauk humanistycznych w zakresie bibliologii i informatologii. Pracuje na stanowisku profesora w Instytucie Badań Informacji i Komunikacji Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Jej aktualne zainteresowania naukowe koncentrują się wokół roli bibliotek i innych instytucji sektora kultury w realizacji celów zrównoważonego rozwoju, w szczególności koncepcji ekologicznych i zrównoważonych bibliotek, dostępu do informacji osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz projektowania uniwersalnego w instytucjach kultury. Jest autorką trzech książek, kilkudziesięciu artykułów i redaktorką kilku prac zbiorowych.

11.30 – 12.00 przerwa kawowa

Panel 2 – prowadzenie: dr Julita Niedźwiecka-Ambroziak

12.00 – 12.25 Bajkoterapia i biblioterapia w praktyce bibliotecznej – Anna Fabrykiewicz

Działalność biblioteki wiejskiej w zakresie prowadzenia zajęć z bajkoterapii w żłobku, przedszkolu, klasach 1-3 oraz zajęć z biblioterapii dla Warsztatów Terapii Zajęciowej i Środowiskowego Domu Samopomocy, a także biblioterapii reminiscencyjnej dla seniorów w Klubie Seniora. Trudności, ułatwienia, korzyści.

Anna Fabrykiewicz - Dyrektorka Gminnej Biblioteki Publicznej im. Wiktora Kulerskiego w Grucie. Od 21 lat bibliotekarz z zamiłowania, zawodu i wykształcenia. Mama dwójki dorosłych dzieci oraz całej rzeszy byłych i obecnych bibliotecznych dzieci, które mówią do niej "ciocia". Biblioterapeutka, która naprawdę wierzy w terapeutyczną moc książki.

12.25 – 12.50 Zajęcia rewalidacyjne z biblioterapii z dorosłymi uczniami Szkoły Przysposabiającej do Pracy Nr 26 im. ks. prof. Józefa Tischnera w Toruniu – Jolanta Grulkowska

Alternatywne formy pracy z tekstem (zajęcia, warsztaty, wystawa), jako możliwość rozwoju uzdolnień, zainteresowań oraz wzrostu poczucia wartości u osób niepełnosprawnych intelektualnie.

Jolanta Grulkowska - od prawie 20 lat pracuje w Zespole Szkół Nr 26 w Toruniu głównie z dorosłymi uczniami Szkoły Przysposabiającej do Pracy. Nieustannie podnosząc swoje kwalifikacje oraz doskonaląc swój warsztat pracy, ubogaca swoje zawodowe doświadczenie a jednocześnie podnosi jakość pracy szkoły. Lubi odpoczywać na łonie natury, czytać dobrą książkę oraz spotykać na swojej drodze nowych ludzi.

12.50 – 13.15 Dlaczego w słowniku języka migowego nie ma hasła biblioteka? Środowisko Głuchych jako odbiorcy kultury – dr Sławomir Stępski

Celem przesłania zawartego w wystąpieniu jest zaprzeczenie stereotypowi na temat zdolności czytelnich osób g/Głuchych. Nakreślenie ciągu przyczynowo-skutkowego od nastania głębokiego ubytku słuchu, przez niemożność naturalnego przyswojenia języka mówionego, po poważne ograniczenia w zakresie korzystania z tekstów zapisanych w języku dźwiękowym słyszącej większości w wieku szkolnym i dojrzałym (również tych dostępnych w bibliotekach).

Sławomir Stępski - doktor nauk społecznych w dyscyplinie nauki o komunikacji społecznej i mediach, badacz dostępności środków masowego przekazu dla osób głuchych. Wielbiciel środkowoeuropejskich krajobrazów i języków, ze szczególnym uwzględnieniem krajów byłej Jugosławii.

13.15 – 13.30 dyskusja

13.30 – 14.30 obiad

Panel 3 – prowadzenie: dr Julita Niedźwiecka-Ambroziak

14.30 – 14.55 Projektowanie uniwersalne - dostępność i uczestnictwo dla wszystkich – Maciej Motyka

Idea projektowania uniwersalnego rozwija się na świecie już od kilkudziesięciu lat, ale szczególnie wyraźnie akcentowana była w ogłoszonej w 2006 r., ratyfikowanej przez Polskę w 2012 r., Konwencji ONZ o Prawach Osób Niepełnosprawnych. Do 2019 r. projektowanie uniwersalne miało w naszym kraju status standardów jedynie zalecanych do stosowania. Od 19 lipca tegoż roku stało się coraz bardziej realną koniecznością, która wynika z realizacji przygotowanej przez Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju Ustawy o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. Odpowiedzialność społeczna i wrażliwość, jaka przejawia się w idei projektowania uniwersalnego, staje się niezwykle ważnym narzędziem kreowania bezpiecznych, dostępnych i integracyjnych środowisk życia dla wszystkich, wykraczając daleko poza obszar architektury czy projektowania produktów. Odrzucając „normę”, projektowanie uniwersalne pochyla się nad ludźmi takimi jakimi są, w całej ich bogatej różnorodności i pomaga w budowaniu społeczeństwa, które jest zaprojektowane tak, aby zaspokajać potrzeby wszystkich na tyle na ile się da.

Maciej Motyka – specjalista z 17 letnim doświadczeniem w zakresie technologii wspomagających osoby z niepełnosprawnościami, konsultant ds. wdrażania Konwencji ONZ, realizator wielu projektów poprawiających dostępność cyfrową jak i infrastrukturalną w Polsce. Na co dzień Regionalny Dyrektor Sprzedaży w firmie Altix Sp. z o.o. zajmującej się wdrażaniem rozwiązań technologicznych oraz szkoleniami i doradztwem z zakresu projektowania uniwersalnego oraz rehabilitacji osób z niepełnosprawnościami.

14.55 – 15.20 Granice dostępności oferty instytucji kultury i ich przyczyny – Patrycja Gancarczyk z psem terapeutycznym Aurą

Granice dostępności oferty instytucji kultury dla osób ze szczególnymi potrzebami wynikają z wielu wyzwań, z którymi mierzą się koordynatorzy do spraw dostępności, biorąc pod uwagę miejsca w jakich pracują, zwłaszcza budynki zabytkowe. Kluczowe znaczenie ma nie tylko poszukiwanie różnych dostępnych rozwiązań, ale współpraca z lokalnymi społecznościami, aby tworzyć bardziej dostępne przestrzenie kulturalne, które uwzględniają różnorodność potrzeb wszystkich użytkowników. Pomimo różnych wyzwań, tak naprawdę dostępność zaczyna się od człowieka.

Patrycja Gancarczyk – specjalistka do spraw animacji kultury w dziale animacji kultury oraz koordynatorka do spraw dostępności Wojewódzkiego Ośrodka Animacji Kultury w Toruniu, w latach poprzednich specjalistka do spraw organizacji imprez i marketingu oraz koordynatorka do spraw dostępności w Centrum Kultury Dwór Artusa. Praktyczka w temacie potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami oraz projektowania uniwersalnego. W wolnych chwilach uwielbia spędzać czas ze swoim psiakiem – Aurą – cudowną Goldenką, która jest wielką miłośniczką smaczków oraz patyków i co najważniejsze, jest wielkim wsparciem.

15.20 – 15.45 Technologiczne wsparcie użytkowników z niepełnosprawnościami - oferta wypożyczalni sprzętu – Marcin Kos

Przedstawiona zostanie działalność Ośrodka Wsparcia i Testów w Toruniu, koncentrując się na technologicznych rozwiązaniach wspomagających osoby z niepełnosprawnościami. Omówione zostaną różnorodne urządzenia dostępne w wypożyczalni oraz sposób ich wykorzystania w codziennym życiu, umożliwiające poprawę jakości życia i zwiększenie samodzielności użytkowników. Zaprezentowane zostaną również procedury i kryteria wypożyczania sprzętu z uwzględnieniem dostosowania technologii do indywidualnych potrzeb beneficjentów.

Marcin Kos – oligofrenopedagog z doświadczeniem w pracy z osobami z niepełnosprawnością intelektualną oraz w spektrum autyzmu. Związany z Ośrodkiem Wsparcia i Testów w Toruniu od początku jego funkcjonowania, aktywnie wspiera użytkowników w dostępie do technologii wspomagających. W codziennej pracy stosuje wiele rozwiązań związanych z nowoczesnymi technologiami. Jego zainteresowania zawodowe obejmują również komunikację alternatywną i wspomagającą (AAC), dzięki czemu stara się wprowadzać innowacyjne rozwiązania poprawiające jakość życia osób, z którymi pracuje.

15.45 – 16.00 dyskusja, podsumowanie, zakończenie konferencji